

חנינה!

(המשך מעמוד 20)

לי בעניין הזה. אבל מתוך המכתבים הרבים שהחלפנו בינינו, אני מרגיש שהתקרבותי אליך עד מאד, ואני יודע שאם אהיה שוב אדם חופשי אהיה זקוק לאדם שאני אהיה שייך לו ושיהיה שייך לי. ואת האדם הזה.

הלגה השיגה עבורו את הויזה. היא עשתה עוד יותר: שלחה את דודתה, הגברת מארליס פאלוטאי, לישראל, שתפגוש את צ'פניק ותתרשם ממנו. יחד עמה נסעתי לרמלה והתרשמנו מכנותו ומיכולתו להוכיח את עצמו.

★ ★ ★

כבוד הנשיא, קשה לבנות תמונה לתאר את המתרחש וסערת הרוחות שהשתלטו על אברהם צ'פניק לאחר ביקורה של הגברת פאלוטאי. האם התרשמה ממנו לטובה? מה תדחה עליו להלגה? מה תכתוב לו הלגה? האם עוד תרצה בו?

קשה שבעתיים לתאר את התקוות שליבלבו בלב האסיר בכלא רמלה. האם תתממש הבטחתו של מר האוזנר, האמננו יפתחו בפניו שערי הכלא ויוכל להפליג אל הלגה? הויזה הגיעה, והוא נתבקש להעבירה לידי שלטונות בית הסוהר. הוא כבר כמעט ראה את עצמו בחוף. אבל עברו ימים, ושבועות, וחודשים. שום דבר לא קרה. לא הגיע שום מכתב ממר האוזנר, הסתבר שאף לא קיבל את הויזה. היא פשוט אבדה באחד המשרדים. פניתי בעצמי למר האוזנר, והוא שלח אלי את התשובה הבאה: "עניינו של אברהם צ'פניק היה ידוע לי מאז ביקורו בבית הסוהר. כשראיתיו לאחרונה בינואר ש.ז. הבטחתי לו, כי כאשר תהיה לו אשרת-כניסה לגרמניה אביא את הדבר בפני שר המשפטים לעיונו. אני יכול כמובן להבטיח כי דבר זה יגיע את השר להמלצה חיובית בפני הנשיא, או כי נשיא המדינה יענה לבקשה."

כתבתי מיד להלגה שתשיג העתק של הויזה, אשר הלכה לאיבוד. קיבלתי את העתק מהר מאד — אבל לאסונו של צ'פניק היה זה מאוחר מדי. מר גדעון האוזנר התפטר בינתיים מתפקידו כיועץ משפטי.

כאשר הגיע העתק הויזה, סבלתי מהתקפת-לב שניה ושכחתי בבית-חולים הדסה בירושלים. מעל מיסתי הכתבתי לאחות רחמניה מכתב לשר המשפטים, מר דוב יוסף, בבקשי ממנו כי לא יפסיק את הטיפול שבו החל מר האוזנר. קיבלתי את המכתב הקריר הבא: "נתבקשתי להודיעך כי שר המשפטים עיין בתוכן מכתבך בעניין הגדון ונתן דעתו על נסיבותיו המיוחדות, אך אין הוא רואה מקום להמליץ על הפחתת עונשו של אברהם צ'פניק. בכבוד רב, זאב ברוידה — לשכת שר המשפטים."

עד היום לא מצאתי אומץ-הלב הדרוש כדי להודיע להלגה או לצ'פניק, כי הבטחתו של היועץ המשפטי לא התקיימה.

ידידים יעצו לי לכתוב שוב למר האוזנר, שמא תהיה עצה בסיו. אכן, פניתי אליו, אך הוא ענה לי כי לצערו לא יוכל לסמל בצורה כלשהי בפרשה זו. לא נותרה לי אופוא, כל דרך לעשות משהו נגד העמדה של שר המשפטים, הנראית לי כמנוגדת לכל רוח ההומאניזם והיהדות, אלא עליידי פניה להוד מעלתך.

והרי פנייתי שטוחה לפני כבודך: צ'פניק אינו יודע כי היועץ המשפטי אינו יכול לשחררו. בשבילו היה מר האוזנר האדם הגדול ביותר שנכנס לבית הסוהר. הוא ייצג בפניו את המדינה ואת מוסדותיה, את הצדק ואת החוק, את הממלכתיות ואת השלטון. ומר האוזנר הבטיח לעזור לו להשתחרר, אם אך יקבל את הסכמתה של הלגה להינשא לו ולאפשר לו חיים חדשים מחוץ למדינה. ואכן אהבתם של אברהם צ'פניק והלגה גולד עמדה במבחן. הם רוצים להתחתן ולפתוח דף חדש בחייהם — חיי שני יתומים יהודים, שהשוואה אמנם לא חיסלה אותם, אך הרסה אותם לרסיסים.

גם הלגה אינה יודעת כי היועץ המשפטי של ממשלת ישראל אינו יכול למלא את הבטחתו. היא אינה מבינה דבר בפוליטיקה הישראלית. על כן בנתה את תקוותיה לחיים עם אברהם צ'פניק.

★ ★ ★

אברהם צ'פניק, האיש על הגבול, ניצל מאובדן צלם-אנוש עליידי קצין מסור בבית-סוהר. אחרי 11 שנות מחבוש שוב מפעמים בו רגשות נעלים. הרוצח נעלם, במקומו נולד אדם חדש. האם ירמסו עתה כל תקוותיו והוא יושלך חזרה אל היאוש, אל האופל, אל "הגבול"?

והלגה — היצור האומלל שהיה חולה כל השנים, האשה שלא פתחה את לבה לאיש ואשר לבסוף מצאה פתח אל התקווה. האם תינטל ממנה תקוה זו? האם שוב תסוע נפשה שאך עתה החלימה?

אכן, צ'פניק היה אשם. אך אשמתו צמחה מתוך קרקע הבאוסים של הזרעה הנאצית. היחס שהוא פגש בתוך בית הסוהר, והאהבה של הלגה הרחוקה הפכו אותו אדם שיוכל לתפוס את מקומו בחברה ואף לעשות מעשים טובים.

מספר שבועות לאחר המעשה המצער היה נתון במצב שהרופאים הבדירוהו, כבין הפגיש והסדן, במצבו הנפשי והבנתו השכלית. בילדותו הוא הכיר רק רוצחים ונרצחים. נסיון החיים המר לימדו להילחם על נפשו. מכאן יובן מה ראה בדמיונו, ומה יחסו לאדם שאיים להסגירו לצבא.

הפחד מהעונש גדול מהעונש עצמו. מזלו הגדול של אברהם צ'פניק, שקיבל את עונשו לשבת בכלא רמלה, שם נתקל לראשונה בהבנה אנושית — דחקה מאותם הסוהרים השומרים על ביצוע עונשו. הבנה חדשה זו של חיים נתנה לו אפשרות להשקיף על החיים מזווית חיובית יותר.

הנער אשר חי בפחד מתמיד מסביבתו למד במאסר הישראלי יחסים אנושיים. התנהגותו הטובה במאסר זיכתה אותו בציונים לשבח והקלות שונות. התפתחו יחסי-אמון הדדיים בינו לבין הסובבים אותו. הוא האמין באדם כאשר זה האמין בו.

מר האוזנר, אשר צלל בבעיות השואה והבין את משמעותם של החיים בתקופת השואה, הבטיח לפעול לשחרורו. ומאז החלו תקוות חדשות לפעם בלב צ'פניק. חיששני שאם לא תבוצע ההבטחה, ותקוותיו של צ'פניק יתקלו בקיר אטום, יש לחשוש שהאדם צ'פניק יאבד כאדם לאנושות בכלל.

אנא, כבוד הנשיא, אתה הוא ראש המדינה שבה מתרכז העם היהודי. זוהי זכות גדולה לאזונו. אבל כלולה בה גם חובה: לשמור ולספק את החיים היהודיים, את שארית הפליטה. ולא רק כלפי הכלל, אלא גם כלפי כל אחד ואחד — אפילו אם הוא יושב בבית-הסוהר.

חג הפסח קרב ובא. זהו חג החרות. אנא, כבוד הנשיא, עשה למען יהיה גם חג החרות של אברהם צ'פניק, והאזר של הלגה גולד.

בכבוד ובהכנעה.

בנימין

יומיים אחרי ששיגר יואל ברנד את מכתבו אל נשיא-המדינה, הודיע לו מפקד בית-הסוהר הדועה מחריזה: הקונסוליה הבריטית בחיפה, הממונה על ענייני גרמניה בישראל, הודיעה לצ'פניק כי אשרת-הכניסה שלו לגרמניה בוסלה. היא לא נתנה כל הסבר.

מערכת העולם הזה ערכה חקירה, כדי לברר מדוע בוסלה האשרה. הסיבה חיתה פשוטה עד אימה: הסתבר כי הקונסוליה הבריטית שלחה מכתב לצ'פניק, ביקשה ממנו שיטור לחיפה, להסדיר את עניין האשרה המצפה לו. את המכתב שלחה על-פי הכתובת: "מר אברהם צ'פניק, ת.ד. רמלה."

היתה זאת כתובת בית-הסוהר, אך הקונסוליה לא ידעה זאת. הדואר הגיע למשרד בית-הסוהר, נפתח על-ידי הפקידים. המכתב שנועד לצ'פניק הוחזר לקונסוליה הבריטית, בתו ספת ההערה: "הוא אסיר — אינו יכול לבוא."

האיש שהביא את הדואר מדואר רמלה לבית-הסוהר: אברהם צ'פניק עצמו. מפקד בית-הסוהר רוכס לו אמון כה רב, שהוא מרשה לו לנסוע חופשית לרמלה.

נשיאה נציחה עם תיאדנט

מה נפלאה ההרגשה כשהנך פותח את פיך בדיעה, שנישמתך נעימה וטהורה. רחץ איפוא את שיניך ב"תיאדנט", משחת השיניים הנפלאה של "תיאדנט" המכילה p.u.r.-5 להנעת הנשימה.

בבקר, בערב ולפני לכתך לישון רחץ את שיניך ב"תיאדנט" של "תיאדנט". כי נעימה הנשימה עם "תיאדנט".

תשבץ העולם הזה 1335

"על עצמי אין הרבה לספר", כותבת חיה מרכוס מקריית-אנו, "רק זאת שאני צבורת, תלמידת תיכון (שביעית), ואוהבת לקרוא הרבה. כאשר לתשבץ, זהו הראשון שחיברתי, ורק לאחר הרבה שנויים נוצר התוצר שלפניכם — ובו קצת גיאוגרפיה."

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70	71	72

סאוו: 1) ה' אי הנרול באיי הרי המערבית; 4) בירתה של מדינת שבראשה אשה; 10) שפלה ונהר גדול ב" איסליה; 11) דברי סתר; 13) שור טיי-בטי; 14) צמח כור שם ששימש לתרופה בימי קדם; 15) עיי פרי משפחת התר-תים; 17) תשלום הניתן לקופת השילי-סיו; 19) מנים; 20) ענק, ניבור נבהי קופה; 22) נהר ה" מקורש בצפון הודו; 25) מבני נוח; 26) שער מידתו של נוף בשלשם מימדיו; 27) שם פרטי של חלליש סובייטי מ" מורס; 30) נקבת הגמל; 32) מיטמת האתרוג; 33) קוף, צמח דוקרני; 34) סילת זרוו בסופר; 36) אל השמש אצל המצרים הקדמונים; 37) תשלום הניתן לאבי הכלה; 38) דיון ושופט מוסלמי; 41) מו' שבתכתר בריטית בדרום הצי-האי ערב; 42) לכר, תפיש; 44) "מהטמה" הודי ידוע; 46) הבניין השישי בדיקדוק העברי; 48) עיר בהולנד; 50) עשה בצע; 51) מעוי קם, מסולף; 53) ארץ עתיקה ברמת איראן המערבית; 55) יחירת מטבע ביפאן; 57) ההיפך מאיו; 58) מתנה; 59) מדינה ב" רפובליקת הודו; 60) צמח שמפחת המורי כבים, משמש תחליף לקפה.

מאונד: 1) שר האוצר הראשון של ישראל; 2) אחת האותיות; 3) חטיבת פל"מ"ה מפורסמת; 5) פריאת כאב; 6) למנינו ה"הל; 7) קליפת גרגרי החיטה; 8) מסמר המוכנס בתנועה סיבובית; 8) מדינה בארץ צויהכרית; 12) מין; 15) צד ררום; 16) סגירה, נעילה; 18) כריעת, השתחוות; 21) מלכות; 23) עוף יליה טורף; 24) מטבע צרפתי; 26) יציאת אבר או פרק בנוף מ" קומט; 28) מכלי השתמט; 29) עיר הנמל הגדול ביותר ביפאן; 31) קורש הקודשים, כינוי לסובה שבבית-המקדש; 32) נהר ב" רוסיה; 35) לא מבושל; 37) שבט נודים קרום בננב; 38) פילגש שאול; 40) חי במים; 41) נצח, אין סוף; 43) השכלה, הבנה; 45) ענו בשמים; 46) אחרון מלכי ישראל בשומרון; 47) עיר קדומה בדרום; 49) מל חורש טבת; 52) גל אכנים, הל חורבות; 54) אנדרטה; 56) עיר כוהנים כנחלת בנימין; 58) הסר, הורר.